

Z cyklu: Charakterystyka świąt żydowskich po kątem historycznym, obyczajowym i liturgicznym.

Purym, święto odmienionych losów narodu, przypada 13 i 14 dnia miesiąca adar (marzec), a jeśli dzień 13 adar, który jest dniem postu, zwanym Taanit Ester, czyli Post Estery przypada w sobotę, Purym rozpoczyna się 11 dnia miesiąca adar. Podczas gdy Księgi Machabeuszów nie weszły do kanonu ksiąg świętych, czyli do Tanachu, mimo, że stanowią ważki dokument ruchu oporu i walki przeciw tyranii greckiej, to „Megilat Ester”, czyli Księga Estery, będąca w mniejszym stopniu przekazem fragmentu dziejów narodu Izraela w niewoli perskiej, została jednak, choć z oporami, włączona do kanonu. Księga Estery stanowi podstawowe źródło informacji historycznych związanych ze świętem Purym.

Z tych informacji dowiadujemy się, że rzecz dzieje się na dworze królewskim w Suzie za króla perskiego Ahaszwerosza (Ahaswerusa identyfikowanego z Artakserksesem I) w trzecim roku jego panowania, a zatem w 482 r. p.n.e. Jak opisuje Księga Estery, król ukarał, będąc pod wpływem wypitego wina, królową Waszti wygnaniem, za odmowę ukazania swych wdzięków uczującym dostojnikom. Król polecił wyszukać sobie następczynię opornej Waszti wśród najpiękniejszych niewiast królestwa. Na metresę króla została wybrana piękna Judejka Estera, którą król umiłował ponad wszystko. Estera znalazła u niego łaskę i wielkie względy. Z Babilonu przybył wtedy do Suzy krewny i opiekun Estery, Mordechaj, człowiek mądry i wykształcony. Tenże Mordechaj nie pada płackiem, jak Persowie, a nawet niektórzy jego ziomkowie przed pierwszym ministrem królewskim Hamanem. Rozjuszony Haman wytoczył oskarżenie przeciwko krnąbrnemu Judejczykowi, rozniecając przy okazji gniew Ahaszwerosza przeciw Judejczykom w ogóle. Przewrotny Haman scharakteryzował Judejczyków jako „naród zbójcecki, wrogi ludowi perskiemu i całej ludzkości”. Domagał się od króla — jak relacjonował sławny historyk judejski Józef Flawiusz — aby doszczętnie wytrącono ten naród. Król, nieświadomy prawdziwych intencji Hamana wydał edykt współbrzmiący z żądaniami Hamana (n.b. hitlerowski Sturmbannfuhrer SS Hamann działał w tzw. Wartheland, czyli w Kraju Warty). O tym edyktie dowiedział się, dzięki Esterze, jej krewny i opiekun Mordechaj, który uzyskał audiencję u króla i wyjaśnił mu motywy działania Hamana. Wtedy król Ahaszwerosz unieważnił wydane edykty zmierzające do wygubienia ludu judejskiego, kazał powiesić Hamana i jego synów, zaś Mordechaj został mianowany pierwszym ministrem królewskim. Nazwa omawianego tu święta (uważanego przez wielu za półświęto) pochodzi stąd, że edykt o wygubieniu Judejczyków nosi datę 13 miesiąca adar, a w dniu tym pierwszy minister króla wyciągnął los, po hebrajsku pur, w liczbie mnogiej purim, czyli losy. Święto Purym obchodzi się dnia 13 anar, gdy wieczorem odczytywana jest w świątyniach Megilat Ester. Ludzie pobożni słuchają tekstu Księgi Estery

Purym

Wpisany przez Samuel

Czwartek, 09 Styczeń 2014 07:18 - Zmieniony Czwartek, 09 Styczeń 2014 07:54

oraz pieśni religijnej w skupieniu, a dopiero przy wzmiance o Hamanie Harasza (hebr. o Nikczemnym Hamanie) zaczyna się, zgodnie z uświęconą tradycją, wrzawa, tupanie, oraz ogłuszający terkot kołatek i gregerów (grzechotek). Taką to kocią muzyką Haman jest unicestwiany od ponad 24 wieków.

Na święto Purym wypieka się w domach żydowskich tzw. „Kieszenie (rożki) Hamana” i przygotowuje się dobre wino i smaczne dania, jest to bowiem święto radosne ze zwycięstwa dobra nad złem. Nakazem religijnym jest zwyczaj „Miszloach manot” (jid. „Szlachmones”). Zwyczaj ten polega na wzajemnym posyłaniu upominków, głównie w postaci smakołyków. Dnia 15 adar obchodzi się drugi dzień święta Purym, zwany Szuszan Purim. W dniu tym Judejczycy mieszkający w stolicy Persji, w Suzie świętowali i cieszyli się z pokonania nikczemnego Hamana. W dniu tego radosnego święta należy wyrzucić z siebie wszystkie troski i cieszyć się z otrzymanych prezentów [Niewielkie grupy biednych dzieci przebierańców chodziły w święto Purym po domach i śpiewały kolędy, za co były nagradzane.].

Samuel